

MIR

Glasilno koroških Slovencev

Leto XXXI.

Celovec, 20. malega travna 1912.

Št. 16.

† Dr. Jakob Sket.

Vsakega koroškega rodoljuba je pač morala močno pretresti vest, da je umrl naš ljubljenski učitelj, ki je vzgojil veliko število koroške duhovne in posvetne inteligence. Umrl je mož-delavec, ki naj bi bil vzor delavnosti vsem učencem, ki so sedeli pred njim v šoli. Umrl je — in ne moremo nadomestiti tega, kar nam je bil on.

Dr. Jakob Sket se je rodil dne 2. maja leta 1852. v Mestinjah blizu Sladke gore na Štajerskem v priprosti kmetski hiši. Njegov oče je umrl pred 2 letoma kot sivolas starček. Vsako leto je hodil iz Celovca obiskat svojega ljubljenskega očeta in mu tudi gmotno pomagal ter se je vedno izkazoval hvaležnega sina. Brata dr. Sketova še živita v rojstnem kraju. Ljudsko šolo je obiskoval na Sladki gori, kjer se je jako dobro učil, tako da so sklenili stariši, poslati Jakoba v mestne šole. Poslali so ga v Celje, kjer je eno leto še obiskoval ljudsko šolo, nato pa prestopil v gimnazijo. Prvi gimnazijski razred je dovršil z dobrim uspehom v Celju, v drugega pa je vstopil v Mariboru, kjer je ostal do konca gimnazijskih študij, torej 7 let. Njegovi še živeči sošolci bi znali povedovati, kako se je naš Sket marljivo učil; o tem pričajo tudi izvrstna spričevala in darila, ki jih je dobival kot odličnjak ob koncu šolskega leta. Med drugimi darili je tudi dobil lepo vezano izdajo Homerjeve »Ilijade« in »Odiseje«. Po dokončani gimnaziji je služil kot prostovoljec pri 47. pešpolku v Gradcu in postal rezervni častnik. Po vojaški službi se je posvetil filozofiji ter obiskoval predavanja iz latinščine in grščine ter predavanja prof. dr. Gr. Kreka iz slavistike, ki ga je visoko cenil, ker je bil izredno marljiv učenec. Hitro je dovršil študije, napravil izpit iz slovenščine za glavni predmet ter iz latinščine in grščine za stranski predmet.

Leta 1877. je bil imenovan za suplenta na celovski gimnaziji, kjer so prej delovali vzor-možje A. Janežič, A. Umek ter pl. Kleinmayr kot učitelji slovenščine. Dr. Sket je bil njih vredni naslednik. V službi je še napravil izpit iz latinščine in grščine za glavni predmet ter postal doktor filozofije. Jedva je bil promoviran za doktorja, dobi leta 1878. pozivnico na vojno v Bosni. Odti je moral kot rezervni častnik v Maribor k 47. pešpolku. Rad je pripovedoval, kako se mu je tedaj godilo. Naš Andrej Einspieler mu je bil posodil za promocijo 200 goldinarjev; Sket, ki je bil jako natančen gospodar, si je prihranil v vojni to vsoto, jo zašil v sukno in pridejal list, ki je povedal, komu naj se izroči ta denar, če pade v vojni. K sreči pa je prišel zdrav in čil iz vojne ter je nato vrnil denar.

Ko je prišel v Maribor je izvedel, da je imenovan za gimnazijskega profesorja. Zaprisedli so ga kot profesorja v Sarajevu. Rajnik je bil zvest patriot. Kot odbornik Mohorjeve družbe je tudi naprosil pl. Andrejko, da je ta spisal za ljudstvo lepo knjigo: »Slovenski fantje v Bosni«. 17. jul. leta 1879. se je oženil v Celovcu z blago in jako izobrazeno gospodično Marijo Seeland iz ugledne rodbine. Zakon je bil jako lep in srečen.

Kot učitelj na celovski gimnaziji je slovel po svoji pridnosti, natančnosti in izobrazjenosti. Vedel je, da mora mladina že v srednjih šolah pokazati, da bo kos življenjskemu boju; hotel je vzgojiti delavne može. Zato je postopal sicer strogo, a pravično. Posebno lepo je znal razlagati rimskega pesnika Horacija.

V slovenščini ni bil samo izvrsten učitelj, ampak nam je kazal vedno pota, ki vedejo do boljše bodočnosti slovenskega naroda. Zasluga dr. Sketova je tudi, da je bil pouk v slovenščini razdeljen v štiri oddelke

— po dva in dva razreda skupaj — tako, da se jemlje ista snov kot na drugih slovenskih in slovensko-nemških gimnazijah. Pred njim se je vršil pouk skupno z Nemci v treh oddelkih. Kar sedaj deluje koroških Slovencev v duhovski in posvetni službi, vse je vzgojil naš nepozabni učitelj Sket. Narod slovenski mu mora biti za to vedno hvaležen.

Neumorno je deloval rajni Sket na slovestvenem in znanstvenem polju. Kar je začel Janežič to je nadaljeval Sket. Že leta 1879. je izdal »Slovenisches Sprach- und Übungsbuch« za Nemce, ki se hočejo učiti slovenski. Ta knjiga je doživela mnogo izdaj, še na smrtni postelji je popravljaval zadnjo izdajo, a je ni več dočakal.

Priredil je 3. do 4. izdajo Janežičevega »Cvetnika, berila za slovensko mladino«, (3. l. 1887., 4. l. 1881., 3. natis II. dela l. 1887.) A oskrbel je tudi »Grundriß der slovenschen Sprache« v štirih izdajah. Janežičevo slovensko slovnico je izdal v 6.—10. izdaji. 10. izdaja je bila pred kratkim potrjena od naučnega ministrstva. Pouk slovenščine na srednjih šolah se je vedno bolj razvijal; zato je bilo potrebno za posamezne razrede posebnih čitank; vse je izdal naš Sket. Izšle so čitanke za spodnjo gimnazijo od 1. do 4. razreda, izšlo je berilo — pozneje čitanka — za V. in VI. razred; spisal je staroslovensko čitanko, sestavil slovestveno čitanko. Oskrbel je torej vse razrede s primernimi, dobrimi berili in slovnico. Veliko truda, veliko dela je v njih!

Ko je prenehal Stritarjev dunajski »Zvon«, je začel izdajati skupno s svojim učiteljem dr. Gregorjem Krekom ter z dekanom starotrškim Davorinom Trstenjakom v Celovcu »Kres«, ki je izhajal od leta 1881. do 1886. V njem je objavil veliko slovestvenih spisov in kritik. Glava »Kresu« je bil Sket, Krek in Trstenjak sta bila le bolj

Podlistek.

Chava Rubin.

Poljsko napisal Aleksander Świętochowski.
Poslovenil Ratiški.

(Dalje.)

Po tako dobri kupčiji je sklenila Chava pripraviti svoji družini za večerjo primerno slaščico. Da ne izgubi časa, je stekla v prodajalno po četrt kile moke, za tri groše masla, četrt litra mleka in smokev. Že iz daljine je čula obupen otroški klic. Mati iz boljnih krogov bi se bila prestrašila; mislila bi, da se je zgodila nesreča v družini. Chava je vedela, da je to pesem štirih lačnih žolodcev.

»No, tiho, tiho, otroci —« je dejala, stopivši v sobo, kjer je v kotu ječalo dvoje otrok in malo dekletce se je trudilo utolažiti Izaka, ki se je najbolj drl. Chava ga je poljubila in mu dala smokev v usta; med ostale tri pa je razdelila kruha, ki ji je bil ostal, in kmalu je zavladal mir v celem gnezdu.

»Kje je oče?« je vprašala najstarejše dekletce.

»Šel je na neko ženitovanje.«

»Ali ni ničesar pripravil?«

»Nič.«

Še preje, nego je pretekla ena ura, je sedla pridna Chava z otroki k neobičajni večerji. Krompirjevi cmoki z raztopljenim

maslom in za Izaka so bili polita z mlekom. Cmoki so bili najboljša slaščica te sijajne večerje, ker mala vsota petnajstih grošev za vsakdanje potrebe ni dopuščala take razkošnosti. Krompir, ječmenov kruh, malo gnilega sadja je bila navadna jed družine Rubin. Ne bi mogel opisati bujnih Chavinih sanj v tej noči. Bile so sanje srečneža, ki je zadel v loteriji, siromaka, ki je našel vrečo zlata ali, kakor smo že rekli, volkulje, ki je privlekla v votlino oslovsko bedro.

»Kod se pa klatiš?« se je jezil drugega dne Simhe, »ne skrbiš ne za moža, ne za otroke, hodiš se sprehajati. Kaj si zaslužila?«

Chava je molčala, ker ni hotela odkriti tajnosti svojega zaslužka, da ji ne bi vzel mož denarja, ker je že tri leta premišljal, kako bi si nabavil novo spalno suknjo, brez katere njegova gospodarska čast mnogo izgublja na zunaj.

»Odlična gospa si,« je očital dalje, »kupuješ si jesetre! Kaj boš s polovico, kdo jo bode kupil?«

»Prodala jo bom,« je odgovorila Chava kratko in odšla s polovico ribe. Kam? Bila je v vseh hišah; naposled se je spomnila srečanja s Franom. Gospod Chrzastkievicz je jemal vse potrebščine na dolg in ni posebno točno plačeval dolgov, a večkrat, posebno ko je kaka kmetica poslala denar svojemu možu v vojake, ni poštar skoparil s hišnimi izdatki in plačeval je v gotovini. Chava se je malo bala, da se ne sreča s Franom, a pri misli, da bode Fran v poštarjevi

navzočnosti vljudnejši, nego takrat na poti v Pulavi, je odšla.

Poštni urad v Kazimierzju je stal na bregu gotovo zato, da moreta poštna konja potnike prepričati, da znata tudi teči po hribu nizdol.

Chava je že od daleč čula preteč glas, pomešan s psovskami in kletvami. Ne bi bilo primerno priti ob tem času z jesetro, a z druge strani je bila zelo radovedna. Chava je malo premišljevala, nato pa je polagoma hitela proti pošti.

»Zvezati te bom dal,« je vpil poštar, »kam si dejal ona dva pisma, lopov? Zakaj je to odprto? Kje si bil danes zjutraj? A misliš, da bom jaz zate odgovoren? Segnil boš v ječi. Ne boš več videl božjega solnca, ti pasji sin.«

Po teh besedah se je začul udarec, žalostno tuljenje, ruvanje in naposled skok nekega telesa, ki je padlo na Chavo, ki je tičala v grmu. Bil je Fran, kateri je bežal pred poštarjem. Židinja je prestrašeno zavpila in stekla po naravnem nagonu proti preganjalcu.

»Čakaj, lump,« je vpil poštar sopihajoč in se ustavil, ko je opazil Chavo, »ne bom tega pozabil.«

»Kaj je ukral?« je vprašala boječje Chava.

»Ukral je pošto, odprl pisma, izgubil jih ali uničil. Ne bom mu odpustil,« je vpil poštar ter bil s palico ob tla. »Andrija! Idi v mesto in prinesi papirja, da napišem takoj ovadbo.« (Dalje.)

svetovaleca. »Kres« je bil obenem glasilo graške slavistične šole. V počitnicah je zahajal na Vrbsko jezero, na Otok in v Pričico. Klopica pod lipo, ki je stala na župniškem vrtu na Otoku, kamor ni segalo šumenje in hrumenje tujcev, in gozd, ki stoji nasproti Otoku v Pričici, katerega je imenoval rajni »pravi paradiz«, bi vedela veliko pripovedovati o Sketovih slovstvenih načrtih in o njegovem delu. Tu se mu je porodila misel za »Milka Vogrina«, ki ga je objavil v »Kresu«, tu je spisal tudi prvi del »Miklove Zale«. Miklova Zala! Skoraj vsak Korošec jo pozna. Postala je prava ljudska knjiga. Sedaj se že tiska 4. izdaja, kar je sijajno izpričevalo za slovensko knjigo. Večkrat je bila tudi dramatisirana, igrali so jo na različnih odrih po širni domovini, tudi v gledališču v Ljubljani so jo vprizorili. Povest se sama hvali, ker je našla veliko bralcev. Zato ne bomo o njej pisali in jo ocenjevali. Le nekaj zgodovine! Leta 1883. je razpisala Mohorjeva družba 200 goldinarjev nagrade za najboljšo povest. Blagajnik Šimen Janežič je nagovarjal tudi Sketa, naj tudi on kaj spiše. Nasvetoval mu je snov o »Miklovi Zali«, ki je bila znana med Rožani, posebno pa še v Št. Jakobu, v rojstnem kraju Janežičevem. Sket si je ogledal kraj na licu mesta, študiral turške vojske in začel pisati. Snov je bila objavljena že tudi v »Slovenski Bčeli«. In jeseni leta 1884. je izdala Mohorjeva družba »Miklovo Zalo«, ki je pač dosedaj najbolj ugajala izmed vseh povesti pri prostemu ljudstvu. — Za izobražence je spisal še roman »Žrtva ljubosumnosti«, ki ga je objavil v »Kresu«. Ako še omenimo različne življenjepise: »Einspieler Andrej« (»Kres« 1882), »Črtice iz Davorin Trstenjakovega življenja« (»Koledar« Mohorjeve družbe 1890), »Simon Janežič« (»Koledar« Mohorjeve družbe), ter dobri bibliografski spis: »Štiridesetletno književno delovanje društva in družbe sv. Mohorja«, smo omenili vse važnejše Sketove spise in knjige. Čuditi se moramo njegovi delavnosti in vztrajnosti.

A to še ni vse Sketovo delovanje. Blizu 34 let je bil odbornik Mohorjeve družbe, 16 let njen tajnik za knjige posvetne vsebine. Imel je pismeno zvezo z odličnimi slovenskimi pisatelji in jih skušal pridobiti za sodelovanje pri naši Družbi. Prebral je veliko, veliko rokopisov in korektur, svetoval v odboru vedno dobro, mnogo si je prizadeval, da bi povzdignil Družbo književno.

Leta 1908. je stopil v pokoj in bil ob tej priliki odlikovan od cesarja z naslovom vladnega svetnika. A pokoja ni užival, ampak je vedno še deloval na šolskem in beletrističnem polju. Skupno s prof. Westrom sta izdala I., II. in IV. Čitanko v predelanih izdajah; jeseni izidejo med Mohorjevimi knjigami »Balade in romance«, ki sta jih izbrala Sket in Wester. Izdeloval je skupno s prof. Podbojem novo slovensko slovnico za Nemce. Nabiral gradivo za ročni etimološki slovar, ki ga je nameraval izdati v Mohorjevi zalogi. Zanimal se je vedno za vse nove slovstvene pojave. Po smrti prof. Apiha mu je odbor Mohorjeve družbe poveril odgovorno mesto blagajnika in ravnatelja tiskarne. Kot blagajnik je bil jako natančen in varčen. Pred približno enim letom je začel boleti na očeh, iskal je zdravja pri najodličnejših strokovnjakih v Celovcu in na Dunaju — a zaman. Niso mogli priti na sled bolezni, ki je imela svoj izvor pod možgani, kakor je dokazalo seciranje. Pred veliko nočjo je zbolel na vnetju hrbtne mrene — in ni več vstal. Bil je previden s svetimi zakramenti za umirajoče in vdan v božjo voljo na veke zatisnil oči dne 11. t. m. ob pol peti uri zjutraj.

Lep pomladni dan je bil dne 13. t. m. Nad grobom so žgoleli škrjančki pomladne pesmi, ob grobu so se razlegale žalne molitve, ki oznanjajo lepšo spomlad.

Pred cvetlično dvorano v Trnji vasi so mu pevci »Čitalnice« ter »Slov. kršč. soc. del. društva« in pevci z dežele zapeli lepo, ganljivo nagrobno: »Blagor mu, ki se spočije«. Msgr. Podgorc je govoril kot tajnik Moh. družbe pokojnemu priljubljenemu učitelju zadnje besede v nemškem in slov. jeziku. V imenu »Društva slovenskih profesorjev« ter »Slovenske Matice« se je poslovil od rajnega profesor Rajko Perušek. Ustano-

vitelju »Triglava« je posvetil t. č. predsednik iur. Hrašovec zadnje besede.

K pogrebu je prihitelo mnogo odličnega slovenskega in nemškega občinstva. Častno so bili zastopani celovski Slovenci. Med udeleženci smo zapazili predsednika deželne sodnije Schmida pl. Sachsenstamm dvornega svetnika Buviera iz Celja, vladnega svetnika Latzla, vladnega svetnika Kremenška iz Ljubljane, prof. Westra, svetnika dr. Zbašnika s soprogo, notarja Svetino, ravnatelja Flora, ravnatelja dr. Gianonnija iz Beljaka, dr. Brejca, celovškega župana dr. Metnitza in mnogo slovenske duhovščine iz mesta in dežele. Prihital je k pogrebu tudi Sketov dolgoletni prijatelj dr. Turner iz Maribora. Krsto je krasilo mnogo krasnih vencev.

Počivaj mirno v bližini zibelke slovenstva, v bližini Gospe Svete! Dobrotni Bog Ti naj obilo poplača ves Tvoj trud, vse Tvoje delo, ki je bilo tako plodonosno, tako obilno! Mi pa, tvoji učenci, Te bomo ohranili vedno v srcu, živel boš v naših srcih, živel boš v svojih delih, ko bo tudi nas zakrivala zemlje odeja. Spavaj sladko! Bog Ti daj večni mir in pokoj! R. I. P.!

Slovinci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

Nova ponemčevalna učna knjiga ter novo breme za ljudstvo.

Spodbujeni po sličnem članku, izšlem v eni zadnjih števil, tudi mi podamo mal donesek k tej zadevi. Obče je znano, kako se je dosedaj sistematično ponemčevalo na naših dvojezičnih šolah in se pri tem kletve vrednem počenjanju niso ustrašili najgrših in najnepostavnejših sredstev. Vsiljevali so nedolžni mladini nemške knjige, nemške učitelje, slovenske pa pošiljali v trdo nemške kraje, ne le ovirali pouk v maternem jeziku, ampak še celo kaznovali so našo deco, če je slovensko pozdravljala ali medseboj slovenski govorila. Slovenske učitelje, poučujoče na najnižji učni stopnji, so nadzorniki samovoljno in čisto brez zakonite pravice svarili, z otroki »preveč« slovensko govoriti, rekoč, da se tako ne nauče nemškega jezika, kakor da bi se morala trdo slovenska mladina že v prvih dveh letih dodobra naučiti nemščine! Glede na tole s par obrisi označeno postopanje pri našem šolskem pouku, bi človek mislil, da je sedaj zastran ponemčevanja vsaj že vrhunec dosežen. Toda temu ni tako! Nemškonalnih vsiljivosti še ni konec. Koroški »šolniki« še vedno tuhtajo in premišljujejo, kako bi se dala pospešiti germanizacija, ker z dosedanjimi uspehi še niso zadovoljni. V velikih potezah hočejo ponemčevati liki razupiti Bismarckovi politiki! Pri tem svojem počenjanju pa si devljejo ti fanatični germanizatorji krinko zakonitosti na obličje, kažoči nam vedno le težko prikrito sovražstvo do slovenstva. Krinko zakonitosti rečemo, dá! Uvedli bodo namreč začetkom nastopivšega šolskega leta novo učno knjigo: Tumlrizov »Deutsches Sprachbuch für nichtdeutsche Volksschulen«. Da pa ta uvedba nekoliko bolj zakonito, ozir. manj ponemčevalno izgleda, se je v tozadnevem odloku poudarilo, da se ima knjiga rabiti namesto sedanjega »Sprachbuch-a« I. dela. Potemtakem se mora knjiga, ki je seveda čisto nemška in obsega 75 strani, rabiti že v drugem šolskem letu! Dosedaj je bil v drugem šolskem letu znani »Abecednik« v rabi. Učile so se nemške kurentne črke, poleg katerih pa je bil nemško-slovenski tekst. Sedaj pa dobimo trdonemško knjigo z latinsko pisavo, ozir. s takim tiskom. Kako se bo neki to strinjalo, o tem gotovo tudi naši didaktiški bolj ali manj izobraženi nadzorniki niso na jasnem. Ena knjiga se bo morala gotovo bolj zanemarjati, kar se bo marsikomu škoda zdelo, ker poseduje vsaka imenovanih knjig svoje lastne ponemčevalne vrline: Abecednik uvaja v svojem drugem delu v kurentno pisavo ter čim dalje bolj zanemarija latinico, toda vsebuje nekaj slovenskih beril, ki kaj rada zvabijo pridno deco, da jih čita; »Deutsches Sprachbuch« pa je zgolj nemški, a tiskan je od nemških šovinistov v malo spoštovani latinici. Tako bo stal učitelj vedno pred razpotjem in ne vedoč, po kateri poti dospe preje do cilja,

bo taval v nejasnosti od leve na desno in zopet nazaj! Bo torej uspešen pouk že v tehničnem oziru otežkočen, kako ga moremo potem še urediti s pedagoško-didaktiškega stališča? V drugem šolskem letu se naj torej uče sedemletni otroci hkrati nemško kurentno in nemško latinsko pisavo! Nemški otroci v isti dobi še niti poznajo ne latinske pisave, toda naša nežna deca se mora učiti v tem času že kar dva jezika in dve precej različni pisavi! Ali merodajni šolniki ne vedo, kaj se naredi iz mladega konja, ki se mu že spočetka nalaga pretežko breme? Mar li hočejo slovensko mladino še bolj kakor dosedaj duševno pohabiti, za- branjevati njen naravni duševni razvoj ter ji onemogočiti poznejšega poleta k višjim blažjim ciljem? Da, to žele ti fini gospodje, otrokom vzeti to, kar bi morala prava ljudska šola varovati in gojiti: duševne sile, samoraslo mišljenje ter vero v lastno moč in veljavo! Toda žal, teh ljudi, ki smatrajo slovenske otroke komaj dosti dobre za svoje blazne poskušnje, se ne prime nobena kritika, nobena dobrovoljna beseda. Kar ne služi v polni meri nemščini in germanizaciji, to brezobzirno teptajo kljub vsem sankcioniranim zakonom. Nastopil bi kak Komenski ter liki Kristus jel izganjati vse farizeje in šušmarje-mučitelje iz pedagoških templov, t. j. ljudskih šol.

H koncu tudi mi izračunajmo, po zgladu, danem nam v nekem prejšnjem članku, stroške, ki bodo zadeli naše preponižno ljudstvo vsled uvedbe goraj imenovane nove učne knjige. Ta stane 80 vin., toda ker se baje odpravi Sprachbuch I. del, ostane še 60 vin. novih izdatkov. Knjiga bo služila v drugem in tretjem šolskem letu, h kojemu pripada od 100 šolarjev povprečno 30, torej 30 × 60 vin. = 18 K, kar se ima potem množiti z ozirom na vse koroške šolarje slovenskega rodu z 200 in to da skupno 3600 K. Ni-li to rešpektu vredna svota? Vrgla se bo vsako leto za neko neplodno izmišljotino nenasitnemu volku germanizacije v žrelo! Torej k 19.000 K pride še 3600 K preobilnih in nepotrebnih stroškov, naloženih pohlevnim slovenskim staršem! Ali za nas ni postave, da bi se mogli ubraniti takemu brezvestnemu izsiljevanju??

Slovensko kršč.-socialno delavsko društvo v Celovcu

priredi

v nedeljo dne 21. aprila 1912 v veliki dvorani hotela Trabesinger v Celovcu

narodno igro v petih dejanjih:

Deseti brat.

Začetek točno ob 8. uri zvečer.

V stopnina: Loža 1 K 50 vin.; I. sedeži 1 K; II. sedeži 80 vin.; III. sedeži 60 vin.; stojišča 30 vin.

Predprodaja vstopnic v »Delavskem domu« Kosarska ulica 30 in Pavličeva ulica 7.

Dnevne novice in dopisi.

† Dr. Mencinger. Znanega slovenskega pisatelja dr. Mencingerja so pokopali v nedeljo, dne 14. t. m. v Krškem. N. v m. p.!

Še ni konca izzivanju na celovškem kolodvoru? Menili smo, da je železnična uprava na celovškem kolodvoru naredila v zadnjem času red, ker ni prihajalo več pritožb o izzivanju uradništva. Pa smo se motili. Prijatelj nam poroča: »Danes se zgraža ves svet nad hudobijami in lopovstvi, ki jih uganja mažarska vlada s Hrvati. Tudi nemškonalni listi prinašajo lepe članke. In ob tej priliki bi pripomnil sledeče: Avstrijska Turčija ni nič na boljšem, ravno tako se godi nam Slovincem pod nemško nadvlado! Povsod nam krajšajo in teptajo pravice, kjer le morejo, naj bo v tem ali onem uradu. Posebno pa čutimo Slovenci to v Celovcu. V Celovcu namreč nimamo Slovenci nobenih pravic, tudi na kolodvoru ne. Sicer se je o tem že dostikrat govorilo, pa vendar nič ne pomaga. V torek po Vel. noči sta npr. odhajala dva fanta v Ljubljano in zahtevala vozne listke slovenski. Eden, ki je imel neko vozno legitimacijo, glasečo se na Ljubljano, je dobil vozni listek še precej hitro, drugi pa je moral čakati, da ga kdo

reši iz neprijetne situacije in mu pomore do voznega listka, drugače bi še ne mogel naprej in bi imel veliko škodo. Uradnica, še čisto mlado dekletce, pa tako dobro poučena v izzivanju, da je kaj! Mesto da bi bila vesela, da sploh sme biti pri blagajni in si služiti svoj kruhek, pa tako nevljudna! To je bojda tista nemška nadkultura, s katero se »patentirani« napredni Nemci tako hvajlijo; v izzivanju in sramotanju so v resnici jako napredni. In če človek malo potrpežljivosti izgubi, pa ga zaprejo, potem pa — lažejo. Vprašali bi prav ponižno železničnega ministra, kaj nam pomagajo in čemu so pravzaprav železnične proge, ki tečejo po našem ozemlju, če se jih ne smemo posluževati? In povrh naj še plačujemo davke za tako neolikane uradnike, kot so nastavljeni v Celovcu in drugod? Ne, tega ne bomo dolgo prenašali! Muha leta tako dolgo okoli plamena, da se osmоди! Vsega tega bo enkrat konec, kakor nam pomagaj Bog in sreča junaška!»

Utopljenca je našel na levem bregu Drave dne 13. t. m. pri št. Magdaleni, občina Landskron, delavec Franc Ebner. Pri utopljenču so našli 1 K 50 vin. denarja, vozni listek III. razreda Špital—Milštatsko jezero, Celovec. Utopljenec je star od 50 do 60 let, velik, močan in pripada najbrž delavskemu ali kmečkemu stanu. Srajco in nogavice je imel zaznamovane s črkama D. F. Mrliča so prepeljali v mrtvašnico v Beljak. Kdo da je utopljenec, ki se je ponesrečil ali pa je sam šel v vodo, še ni znano.

Za »Učiteljski dom« v Celovcu je namesto venca na rakev tiskarničnega ravnatelja itd. † dr. Jak. Sketa zbralo o s o b j e Mohorjeve tiskarne in knjigov ez n i c e po tovarišu g. Per. Vunčeku 26 K. Hvala lepa!

Namesto venca na krsto svojega prijatelja dr. J. Sketa je podaril g. vladni svetnik J. Scheinig 10 K »Šolskemu društvu« v Celovcu. Iskrena hvala!

Namesto venca na grob dr. Jak. Sketa je podaril g. Anton Janežič deški sirotišnici v Celovcu 10 K.

Nebesa na zemlji. V petek 26. aprila t. l. gostujejo člani ljubljanskega dež. gledišča v Celovcu v veliki dvorani hotela Trabesinger z burko in treh dejanjih »Nebesa na zemlji«. Osebe: Dr. Vesel, J. Povhe. Otilija, njegova soproga, A. Šetrljova. Balon, njegov oče, R. Bukšek. Frančišek Podržaj, posestnik, H. Nučič. Klara Mihalič, njegova teta, B. Bukškova. Pl. Wippritz, graščak, A. Danilo. Erna, njegova hči, A. Wintrova. Floretti, subreta, V. Danilova. Jože, v službi na Lipovcu, J. Križaj. Janez, v službi na Lipovcu, VI. Šimaček. — Začetek ob pol 8. uri. — Konec po 10. uri zvečer. Cene: Sedeži I. vrste 3 K, II. vrste 2 K, III. vrste 1 K 50 vin., IV. vrste 1 K. Lože po 12 K; posamezni ložni sedeži po 3 K. Stojišča po 80 vin., dijaki in vojaki do narednika po 40 vin. Otvoritev blagajne ob 7. uri. Predprodaja vstopnic v uredništvu »Mira«, Pavličeva ulica 7. Ljubljanski gledališki igralci gostujejo po raznih mestih. Sedaj gostujejo v Gorici; 27. t. m. so v Mariboru. Na mnogokrat izrečeno željo so se odločili priti tudi o tej priložnosti dne 26. t. m. v Celovec, kjer uprizorijo omenjeno burko, ki je baje ena izmed najboljših svoje vrste. Opozarjamo pri tej priložnosti igralcediletante in režiserje po deželi, da ne zamudijo te priložnosti. Od igralcev po poklicu se bodo lahko mnogo naučili. Ker so igralci zelo točni, prosimo občinstvo, da pride točno k predstavi! Celovski Slovenci, ta večer vsi k predstavi!

Kako rabite računске listke »Slovenske Straže«. Preskrbite, da v gostilni, v katero zahajate, natakarica ali gostilničar naroči računске listke »Slovenske Straže«. Pri naročilu dobi isti, ki jih prodaja, znaten popust. Kadar plačujete račun, zahtevajte, naj se vam da z računom eden ali več računskih listkov »Slovenske Straže«. En računski listek velja v gostilni 2 vin. Listek, ko ga plačate, vedno raztrgajte. Če je vesela družba, zahtevajte več računskih listov in jih raztrgajte. Tako prispevate za »Slovensko Stražo«. Pri veseljah se tudi lahko na ta način pobira za »Slovensko Stražo«.

Nemški Schulverein je dovolil podpore za šolske stavbe in sicer za Marijo na Zili

10.000 K, Puštrico 6000 K, Bilčovs (!) 2500 K, Šmarjeto pri Velikovcu 550 K. Kakšne obveznosti pa imajo zato dotične šole nasproti Schulvereinu, o tem nemško časopisje molči.

Naročajte nova narodna kolka »Slovenske Straže«, ki sta ravnokar izšla.

Življenje Jezusa — v češkem prevodu. Delo našega rojaka vlč. g. profesorja dr. Cigoja »Življenje Jezusa«, ki je izšlo v štirih zvezkih v založbi Jožefove družbe v Celovcu, je izšlo v češkem prevodu. Delo ni primerno samo za šolo in dom, ampak je tudi zelo pripravno za duhovnike za homiletično razlaganje evanĝelijev. Kako imenitno je to delo našega rojaka, dokazuje dejstvo, da se je v Knittelfeldu pred nedavnim spreobrnil h katoliški veri neki židovski zdravnik, ko je preučil poljudno, pa vendar novejši svetopisemski literaturi odgovarjajoče Cigojevo delo.

Zanimiva reklama »Ilustrovanega tednika«. Pred nedavnim je ta list iz Ljubljane hotel imeti inserat in se je tako-le priporočal: Vljudno Vas opozarjamo na »Slovenski Ilustrov. Tednik«, ki je najbolj razširjen in največ čitan slovenski časopis. Ker ga imajo naročenega vsi sloji in ker leži po ves teden po gostilnah, kavarnah in brivnicah in ga čita gotovo nad 500.000 bralcev, bi imel vaš inserat . . . gotovo lep uspeh . . . Teden navrh pride ravno z istim besedilom drugo vabilo, samo s tem razločkom, da je zdaj imel list samo še 100 tisoč bralcev. (!) Seveda pri takih velikih podjetjih se število odjemalcev hitro spreminja.

Darovi za D. D. Č. gospod Šenk-Serajnik 7 K; zbirka mladih rodoljubov v Celovcu 31 K; č. gospod rodoljub v Celovcu 105 K; č. gosp. Kassl Leopold 25 K 74 vin.; preč. gospod dekan Fr. Muhl 5 K; č. gospod župnik Anton Pelnař 10 K; Posojilnica v št. Štefanu na Zili 20 K; č. gospod kaplan Valentin Mörtl 5 K; č. gospod župnik Jan. Schuster 10 K; č. gospod župnik Jož. Fugger 9 K 72 vin.; č. gospod župnik Aug. Križaj 2 K; č. gospod župnik Fr. Petek 20 K; č. gospod župnik Andrej Sadjak 10 K; č. g. župnik Karel Hüttner 10 K; č. g. župnik Iv. Dolinar 2 K; preč. gospod dekan Kraut 10 kron; gospod Oset v Guštanju 12 K; č. g. župnik Wedenig v Olmanjah 10 K; č. gospod župnik Anton Benetek v Djekšah 20 K; iz Štajerske: č. gospod župnik Jožef Atteneder 4 K; č. gospod župnik Ogrizek 1 krono; č. gospod kaplan Bukovšek 2 K; iz Kranjske: č. gospod kaplan Terškan 1 K. Pristrčna hvala vsem prijateljem dijaške mladine!

Hodiše. (Odgovor) moj na napad, s katerim je pred nedolгим časom napadel mene in g. župnika v »Freie Stimmen« nek imeniten (?) Hodišan (?) je ta, da dam za tiskovni sklad »Mirov« 5 K. — Hodiše, 16. aprila 1912. Leopold Kassl, oskrb. kaplan.

Hodiše. (Naše koroške pošte.) Častiti g. urednik! Pošljem Vam nov dokaz, kako potrebno je, da znajo vsi naši uradniki tudi slovensko. Glejte, jaz sem na »Slovenca« iz Ljubljane naročen; zato mi ga vsak dan pošljejo po pošti tako-le: N. n. Hodiše pri Celovcu. Če ne več, vsaj 400krat je »Slovenec« to rajžo iz Ljubljane do nas že naredil. 9. aprila letos pa se je izgubil — in prišel je v Podgoro, ker je morda bil žejen Oblasserjevega piva; v potrdilo da je tam bil, so mu na hrbet vtisnili: Unterbergen, 10./4. 1912. Ali ubogi revež še ni smel v Hodiše. Na pošti so mu rekli, da mora nazaj na Kranjsko in so mu na čelo zapisali: »Töplitz, Unterkrain«, ker niso vedeli, (niso hoteli vedeti. Uredn.) kje so Hodiše in Celovec. Po takem blodenju je prišel tretji dan vendar do cilja. Ali posebno občudovati moramo znanje ali pa tudi predrznost pošte v Podgori, ker pozna naše kraje tako dobro!

Prevalje. (Ženski shod) v nedeljo, 14. t. m., je bil sijajno obiskan. Dvorana pri Šteklju je bila vse premala. Mnogo deklet in žena je moralo poslušati v stranski sobi in na hodniku. Po pristrčnem pozdravu g. župnika Riepla je govoril g. Smodej iz Celovca. Pozdrave iz Možice je prinesla gđc. Kristina N. Žene in dekleta so bile navdušene in so govornika prosile, da naj zopet kmalu pride.

Libuče. Tukajšnja »Živinorejska zadruga« je na občnem zboru dne 14. t. m. sklenila, sprejeti na Štiberjevo največ do 40 komadov mlade plemenske živine in sicer, ako se telic dosti priglasi, izključno same telice. Ako bi teh ne bilo dosti priglašenih, potem pridejo v pošte v junci. Na pašo se sprejema samo živina zadružnikov in sicer ima vsak zadružnik, ki hoče dati na pašo, svojo živino zglastiti nemudoma, najdalje pa do dne 10. majnika v občinskem uradu Libuče. Dne 1. in 2. majnika se bode na Štiberjevem popravljaj najpotrebnejši plot in se prosi, da vsak zadružnik ta dva dneva pošlje k temu delu vsaj po enega delavca. Ako bi ta dva dni bilo prav slabo vreme, vrši se rabota osem dni pozneje. — Načelstvo.

Bistrica v Rožu. (Smrt) je nenadoma pobrala iz naše srede občespoštovanega, 63 let starega posestnika in gostilničarja Janeza Kuraša, p. d. Kramarja na Bistrici. Odlikoval se je po svoji značajnosti in odločnosti v verskem in narodnem oziru ter je bil navdušen pristaš našega lista. Žalujemo ostalim je bilo v tolažbo ogromno število ljudstva, ki se je minolo nedeljo popoldan udeležilo njegove pogreba. Razun domačih, je bilo pri pogrebu videti šest tujih duhovnikov. Pred domačo hišo in na pokopališču je moški zbor iz št. Janža rajnemu zapel dve ginljivi žalostinki. N. v m. p.!

Kloster. Ustanovni shod izobraževalnega društva. Na belo nedeljo se je pri nas vršil na prav imeniten način ustanovni shod tako potrebnega izobraževalnega društva za našo faro. Udeležba je bila naravnost sijajna; našli smo nad 150 zborovalcev obojega spola, posebno mladina je bila obilno zastopana. G. dr. Rožič je v krasnem, temeljitem in pri tem lahko razumljivem govoru razložil pomen in korist društva. Govor je poslušalce naravnost elektriziral, pa tudi g. govornik je bil jako razveseljen, videč, s kakšno pazljivostjo da ga je ljudstvo poslušalo, in je iz lastnega nagiba obljubil, prekoslej nas zopet počastiti s kakšnim primeranim govorom. G. kanonik Dobrovc je kot izkušen voditelj izobraževalnega društva v Velikovcu bral in razlagal pravila novega društva. Veliko se jih je oglasilo za ude in ostali so skoraj soglasno naznanili svoj pristop v priložnosti, ker se jim je to pot zelo mudilo domov. Sklenilo se je, da bo nekaj fantov po fari od hiše do hiše ude nabiralo. Novi udje so na predlog sklicatelja, domačega g. župnika, izvolili odbor, kateremu načeluje zmožni mož, g. Primož Sliefnig, p. d. Drion. Začetek se je nad vse pričakovanje jako dobro obnesel; le daj Bog, da bi društvo v prid udov rastlo in prineslo obilno sadu. Za shode imamo tukaj v župnišču tako dvorano, da prostornejše, razun dvorane pri Trabesingerju, koroški Slovenci sploh nimajo.

Rožek. Velika občina Rožek je končno razdeljena — župani in odbor izvoljeni. V občini Ledenice je izvoljen za župana naš vrli g. Jožef Paul, p. d. Rutar v Dolinčicah. V občini Rožek je izvoljen za župana g. Martin Košat. Bil je pred nekaj leti dokler je bil še najemnik Fišerjeve gostilne, Slovenec. Ker so k njemu Slovenci zahajali in se ob času volitev zbirali pri njem, ga je rožeška gospoda na ukaz davčnega kontrolorja bojkotirala in celo pri posestniku gostilne, pivovarnarju Koutniku v Beljaku tožila. Ali je g. Košat že na to pozabil? Danes je iz milosti istega kontrolorja — rožeški župan. Da, da, tako se spreminjajo časi in ž njimi tudi — značaji. Prvo uradno dejanje novega odbora, oziroma župana je bilo dovoljenje za ples na velikonočni ponedeljek. Tega v stari občini pod prejšnjimi raznimi župani ni bilo, da bi se pri nas že na Veliko noč plesalo. Tudi značilno!

Grabštanj. (Smrt na kosa.) V petek, dne 12. t. m. smo položili k zadnjemu počitku vpokojenega železniškega čuvaja gospoda Valentina Scheriau. Rajni je bil star 79 let. V dveh letih bi že lahko obhajal zlato poroko. Bil je blaga, mirna in pobožna duša. Vsak dan si ga videl s svojo soprogo pri sv. maši, tudi na dan smrti. Vse ga je ljubilo, in kako tudi ne, saj je bil rajni mož vreden vsega spoštovanja in ljubezni. Odlikoval se je posebno po treznosti. Kadar je prišel čas volitve, takrat je pokazal vselej svojo slo-

Vzemite, ako imate nahod, hripavost, zasliženje ali težko sapo, Fellerjev fluid z znamko „Elsa-fluid“. Sami smo se prepričali pri bolečinah v prsih, v vratu itd. o njegovem zdravilnem, kašelju utehajočem, oživljajočem učinku. Dvanajstorica za poskušnjo 5 kron, dve dvanajstorici K 8-60 franko. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsa-trg št. 67 (Hrvatsko).

vensko in krščansko prepričanje. Skratka, bil je mož neupogljivega značaja, mož, kakršnih je žalibog dandanes v naši okolici le malo. — Lep je bil njegov pogreb. Domači g. župnik so se ob odprtem grobu poslavljali od pokojnega v ginljivih besedah ter na kratko narisali njegove vrline. — Bodi mu lahka slovenska zemlja! Žalujče pa naj tolaži Bog!

Žabnice. Na belo nedeljo smo imeli res lepo slovesnost. Naši otroci so prejeli prvo sv. obhajilo. Med zvonjenjem so šli v procesiji iz župnišča v cerkev. V cerkvi so se lepo skupno pripravili k sv. obhajilu in se tudi na glas zahvalili svojemu prijatelju Jezusu. Pri nogovoru smo se spomnili tudi odrasli svojega najlepšega dneva v življenju. Po sv. maši so dobili otroci lepe podobe v spomin na prvo sv. obhajilo. Prvobhajancev je bilo 37, ž njimi je pristopilo k sv. obhajilu tudi skoraj toliko odraslih; med njimi največ sorodnikov prvobhajancev.

Grabštanj. (»Bauernzeitung« in ženski shod.) Glej, glej, kdo bi si mislil, da bo naš ženski shod dne 19. marca t. l. nasprotnike tako razburil! To je bilo groze in strahu, ko so videli množico slovenskega ženstva in to v »nemškem« Grabštanju! — Niso se mogli nasprotniki utolažiti; šli so svojo nemško jezico hladit v svoje lutrovske glasilo »Bauernzeitung«. Ta list je namreč prinesel dolg, a precej neslan članek pod naslovom: »Wozu der Pfarrhof gut ist!« — Dopisun, katerega poznamo kot ptička po perju in petju, se jezi nad g. župnikom, katerega imenuje češkega agitatorja. — Ne bi bilo vredno odgovarjati temu dopisu, ko bi pred vsem odgovarjal resnici. Iz tega dopisa se pa vidi, da je bil dopisun le slabo informiran o tem shodu. Gotovo je izpraševal kje kako staro ženkico, katera pa mu je podala nejasne podatke. — Mislili smo, da imajo naši nasprotniki več korajže. Zdaj so pa pokazali, da je prav nič nimajo, še žensk se bojijo! — Da, da, mi vstajamo in vas je strah! — Z vso divjostjo se zaletava v g. govornika dr. Rožiča ter mu grozi, ako ne obrne hrbet koroški deželi, ga utegne doleteti kaka nepriklj. — O, g. dopisunček, te želje se pa ti ne bodo izpolnile, kot tudi te ne, da bi se kaj takega v Grabštanju več ne vršilo! — Ta ženski shod je bil sicer prvi v Grabštanju, a upamo, da ne zadnji! Dr. Rožiča smo imeli šele prvokrat v svoji sredi, a upamo, da ne zadnjikrat. — Še z večjim navdušenjem in veseljem ga bomo pozdravili, ko zopet pride. — Nikar ne misli, dopisunček, da homo šli k tebi po dovoljenje! Nikakor ne! Čeprav se ti in tvoji privrženci desetkrat na glavo postavite, bomo še prirejali shode in tudi v župnišču še! — Nadalje pravi dopisunik, da je govorila »mlada, dobroznana cerkvena pevka« in sicer v srbskohrvaškem jeziku. — Glej, dopisunček, tu si se zopet vrezal! Kdaj pa si videl in slišal dotično dekle peti v cerkvi? Gotovo še nikdar, kar se sicer tebi ne čudimo, ker mislimo, da ti je cerkev od znotraj le slabo znana. No, zato ti to pomoto lažje spregledamo. — G. župnik! Zdaj boste morali pač vsikdar dopisnika lutrovske »B. Z.« vprašati, zakaj vse smete župnišče uporabljati! Liberalci napravljajo shode, kjer, kdaj in kadar hočejo, mi jih pustimo pri miru. Želimo, da nas pustite tudi vi! Siti smo že vašega rogoviljenja — hočemo enkrat mir! Nismo bojazljivci, kot vi mislite! — Po naših žilah se pretaka čvrsta slovenska kri. Pravi Slovenec pa je neustrašen!

Radiše. Škoda bi bilo, ako bi ne poročali »Miru« o krasno uspelem zborovanju, ki ga je priredilo Katoliško slovensko izobraževalno društvo na Belo nedeljo. Udeležba je bila nepričakovano velika. Celo iz daljnega št. Tomaža nas je posetil vrl član bratskega društva »Edinosti«, kar je izzvalo med zborovalci veliko navdušenje. Imeli pa smo zlasti čast, pozdraviti v svoji sredi vlč. g. V. Poljanca, župnika v Škocijanu. V imenu odbora so nam podali č. g. domači župnik v kratkem letno poročilo, ki je izpadlo prav dobro in v popolno zadovoljstvo vseh članov; zato se je na odločno željo članov soglasno zopet potrdil stari odbor. Nato je sledil krasni, velezanimivi poljudni govor č. g. župnika Poljanca o kmetijstvu sploh in o posameznih gospodarskih panogah. Utis in uspeh je bil naravnost velikansk. Nenavadno navdušenje in ploskanje in javno zahvaljevanje članov č. g. govorni-

ku, priča zadosti o tem. Soglasno se je na predlog č. g. župnika I. Kogelnika sklenilo, ustanoviti na Radišah kmetijsko podružnico deželnega kulturnega sveta, kar se bo v kratkem ko bodo rešene predpriprave, zgodilo. Vsa zasluga pa gre č. g. župniku iz Škocijana in zato se mu še enkrat tem potom najpristrčneje zahvaljujemo, da se je potrudil tako daleč na visoke Radiše in nas razveselil s tako krasnim, velekoristnim, gospodarskim poukom. Vsem Radišanom pa kličemo: Kvišku na noge in krepkim korakom naprej po jasno začrtani poti!

Teharče. Poduk nam ponujajo naši gospodje nemški nacionalci, ki so čisto »echt« rojeni Slovenci. Največ truda si v tem oziru prizadevajo g. nadučitelj in pa »ta fortschrittlich« gostilničarji. Mi namreč tem ljudem premalo v taberne hodimo in s tem tudi premalo denarja v njih žepe nosimo, vsled tega so pa naši »tošni« skoraj bolj rejeni kakor pa pri teh gospodih, ki pravijo, da je moderno imeti suhe žepe. Mi pa te mode ne maramo, ker se bojimo, da bi morali potem tudi pod nemškonacionalno komando. Ker smo pa rojeni Slovenci, spoštujemo svoj slovenski rojstveni jezik, ter bomo skrbeli, da se ga bodo naši otroci tako priučili, da bodo zmožni nemškonacionalnim puhloglavcem za kulise pogledati ter poštenemu slovenskemu ljudstvu povedati, da nam hočejo z vabljenjem po gostilnah našo kožo sleči in z njo nemškonacionalne tabernarje obleči. Hinavcev ne maramo, zato prosimo, da nas pustite zadovoljne v naši domači hiši. Mi volimo, kar mi hočemo, in Vi, kar Vi hočete.

Dober tek! Zdrav želodec imamo in nimamo več bolečin ne tiščanja v želodcu, odkar rabimo Fellerjeve odvajalne rabarbara-kroglice z znamko »Elza-kroglice«. Po izkušnji Vam svetujemo, da jih poskusite; one odpravijo zapečenost in pospešujejo prebavo. 6 škatel franko 4 krone. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elza-trg št. 67 (Hrvatsko).

Ovčja vas. Prijazna je naša vasica, zadovoljni in poštene ljudje smo! Posebno zdaj je v Ovčji vasi lepo, ko imamo dušnega pastirja v svoji sredi in smo prav po krščansko opravili velikonočne praznike! Trdo sicer dela naše ljudstvo, a le iščite po celem svetu tako pridnih in varčnih ljudi kot so tu in jih ne dobite lahko! Ljudstvo je zvesto svojemu rodu in svoji veri. Ampak še nekaj imamo v Ovčji vasi, česar daleč na okrog nimajo! Hotel! Pa še kakšen hotel! Od Trbiža do Pontablja ni takega! Vse ga je hodilo gledat. Pa ta hotel je čudna stvar. Ljudje se namreč vprašujejo, čemu je ta hotel! Ta hotel prav nič ne paše med naše hiše! Povedale so pa nam »Freien Stimmen«, čemu bo ta hotel v Očji vasi. V Ovčji vasi so namreč bili v nevarnosti nemščina, »fortštrit« in »izobrazba«. Nemci, nemški »šulferajn« in »Südmarka« naj pridejo na pomoč, drugače postane Ovčja vas slovenska, tako so pisale »Freie Stimmen«. Ovčani pa zdaj govorijo, da je le nekaj drugega v nevarnosti, namreč k a s a v h o t e l u. Ko so začeli zidati hotel, so mislili gospodje okrog hotela tako-le: tri mesece poleti bomo fest Nemci in naprednjaki, vsi tujci bodo nosili k nam denar! Pozimi pa bomo fest Ovčani in vsi ljudje bodo to, kar so iz Amerike prinesli, nosili v hotel kot v kako hranilnico. Plesali bomo tam, pili in godli! Ampak Ovčani so kunštni ljudje. Niso zato šli čez veliko lužo v Ameriko, da bodo doma »h o t e l« reševali, ampak to naj zdaj delajo Nemci. Tako dobro gre v hotelu, da ga hočejo že prodajati! In komu? To je najlepše. Slovenski poslanec Grafenauer naj hodi zdaj gledat hotel, da bi ga Slovensko planinsko društvo kupilo! Ampak naš Grafenauer ima več soli v glavi, kot so jo že vse divje koze oblizale v Zajezeri! Seveda največji špas bi bil za g. Keila in učitelja Milonika, ko bi g. poslanec Grafenauer prišel hotel ogledovat! Pisali bi potem »Südmarki« in Nemcem: »Kupite hitro hotel, drugače ga bodo Slovenci! Slovenski kralj Grafenauer je že prišel gledat hotel«. Za Boga! Ljudje božji! Kje pa imate pamet? Govori se, da bodo zidali, ko bo ta »kšeft« dobro končan, še en hotel na Montašu, da bodo hodili tja gamsi in srnjaki prenočevati!

Iz Gradca. Z velikim trudom in z ogromnimi žrtvami so pripravili slovenski rodoljubi v Gradcu lasten dom (hiša v Propkopigasse št. 12). V hiši ima svoj sedež društvo sv. Marte. Slovenska dekleta, ki jih usoda žene v tujino, dobe ondi varno za-

vetišče pred velikomestnimi nevarnostmi in dober nasvet v vsaki potrebi. Hiša je sredi mesta in se s kolodvora hitro in lahko najde. — V hiši je tudi edina slovenska gostilna v Gradcu. Slovenci in Slovenke, ustavljajte se v naši gostilni, kjer dobite vedno prijetno slovensko družbo, zlasti ob sobotah in nedeljah. Zavedajmo se, da je dolžnost poštenega rodoljuba, podpirati domačo stvar in ne dajajmo slovenskega denarja nemškimi gostilničarjem!

Politične vesti.

VOLITVE V BELJAŠKEM OKRAJU.

Državnozborske volitve za beljaški okraj se vršijo v torek, dne 23. aprila. Eventuelna ožja volitev se vrši 30. aprila. Volilni boj med socialnimi demokrati in nemškimi radikalci je zelo hud. Vse nemške svobodomselske stranke so proglasile za svojega kandidata vsenemca dr. Angererja, socialni demokrati pa kandidirajo Florijana Grögerja, urednika v Celovcu. V Beljaku so soc. demokrati 13. t. m. napovedali javen volilni shod, na katerega so zbornali vso svojo armado, ker so se bali, da ne bi jim nemški nacionalci razbili shoda. Shoda, ki se je vršil v kazinu in je bil zelo buren, se je udeležilo baje kakih 1300 soc. demokratov in 200 vsenemcev. Govoril je najprej soc. demokratični kandidat Gröger, za njim vsenemec inženjer Schueller (c. kr. železnični uradnik!). Vsenemci so jo končno odkurili.

KONEC KHUEN-HEDERVARYJEVE STRAHOVLADE.

Ministrski predsednik ogrski, Khuen-Hedervary, je sklenil 16. t. m., podati cesarju svojo demisijo. Odpeljal se je na Dunaj in 17. t. m. sporočil cesarju, da sta on in ves njegov kabinet sklenila odstopiti in sicer zaradi tega, ker da se je ogrska vlada prepričala, da ne more jamčiti za gladki tok zasedanja delegacij. Vladna stranka zahteva namreč, da odstopi vojni minister Auffenberg, ki je vzrok, da se želje Ogrov glede armade niso izpolnile, cesar pa ne dopusti, da bi odstopil Auffenberg. Cesar je Khuenov odstop tudi sprejel in poklical na Dunaj finančnega ministra pl. Lukacs, da mu poveri sestavo kabineta. S Khuenom bo pa šel tudi zloglasni kraljevi komisar Čuvaj na Hrvaškem, kakor poročajo.

DRŽAVNI ZBOR.

Zasedanje poslanske zbornice se je začelo v četrtek, 18. aprila, in bo trajalo do 20. junija s presledki od 23. do 26. t. m.; te dni bo namreč zasedanje delegacij, če odstop Khuenta ne bo morda uplival, da se delegacijsko zasedanje preloži na poznejši čas, ker je negotovo, če bo pl. Lukacs mogel do tedaj sestaviti nov kabinet.

LAŠKO - TURŠKA VOJNA.

Velevlasti so začele pri Turčiji posredovati, da bi Turčija sklenila mir z Lahij.

Laško brodovje in velevlasti.

42 laških vojnih ladij je zapustilo Tarent. Sodijo, da prično Lahij akcijo v Arhipelu. Velevlasti pa baje niso voljne, da mirno trpe pustolovstva Lahov. Angleži so že odposlali eno vojno ladjo v Smirno, drugo v Samos. Posebno brodovje pa odpošljejo v Arhipel. Angleži, Francozi in Rusi so pri Kreti zbrali veliko brodovje pod pretvezo, da vzdržuje red na Kreti, dejansko pa, da nadzirajo operacije laškega brodovja. Ob južnem krečanskem obrežju pa križarijo laške vojne ladje.

Boji pri Zuari.

»Corriere della sera« poroča o velikih bojih, ki so se bili 20 km vzhodno Zuare pri Melitti. Pri Buakaeku so turški vojaki uničili en laški oddelek.

Strašni viharji v Tripolisu.

V Tripolisu so divjali strašni viharji, ki so zanesli v laške utrdbe toliko peska, da so postali topovi nerabljivi.

Somišljeniki! Zahtevajte v gostilnah računsko listke „Slovenske Straže“! Naročajo se v pisarni „Slovenske Straže“ v Ljubljani.

Potop izseljeniškega parnika „Titanic“.

1683 ljudi utonilo.

Največji parnik sveta, izseljeniški parnik »Titanic« se je ponesrečil v nedeljo, 14. t. m.; nekaj morskih milj vzhodno od New Yorka je proti desetim ponoči trčil ob velikan plavajoč lednik in se je ob dveh zjutraj potopil. Na parniku je bilo 2500 ljudi, med njimi 900 mož posadke. Utonilo je 1683 oseb. Te številke pa nikakor niso zanesljive. Brzjavna poročila si zelo nasprotujejo. V naslednjem podamo nekatere podrobnosti o nesreči.

Kako se je zgodila nesreča.

London, 16. aprila. »Titanic« je vozila z zmanjšano hitrostjo, ko je trčila na ledeno goro, da se je udal ves njen sprednji del kakor jajčja lupina. Potniki so bili povčini že v posteljah in so se vsled sunka zbudili. Moštvo je takoj začelo z reševalnim delom. Brezžični brzjav je začel delovati, rešilne čolne so vzdignili, vendar pa jih niso spustili v morje, ker so upali, da dobe prej pomoč, predno se bo »Titanic« potopil. Kapitan Smith je vožnjo nadaljeval, da bi še dospel v kako pristanišče. To je naznanil z brezžičnim brzjavom parnikom, s katerimi je bil v zvezi.

London, 16. aprila. Še vedno ni mogoče dobiti popolnega pregleda o nesreči. Po poročilu večernih listov, je uničen zadnji up. »Titanic« se je menda potopil, še predno je mogla priti na pomoč kaka ladja. Prva ladja, ki je dospela na kraj nesreče, »Carpathia«, je mogla sprejeti le še čolne s potniki. Več čolnov je najbrž potegnil v globočino vsled potapljanja se ladje nastali vrtnec, ker so našli prazne razbite čolne.

Žrtve.

London, 16. aprila. Kapitan Smith je tudi žrtev nesreče.

Boston, 16. aprila. Brezžični brzjav od včeraj, oddan od ladje »Olympic«, poroča, da vozi »Carpathia« z 868 potniki »Titanica«, in sicer povčini žen in otrok, proti New Yorku. Po drugem poročilu iz Montreala je rešenih 675 potnikov in 200 mož posadke.

London, 16. aprila. Pisarna družbe White Star Line, koje last je bil »Titanic«, je priznala, da se na krovu »Karpahie« od rešenih nahajajo vsi potniki prvega razreda.

New York, 16. aprila. Kapitan »Karpahie« je brzjavil »Cunardliniji«, da ima na krovu 800 rešenih in da počasi vozi med ledovjem.

New York, 16. aprila. Med mrtvimi je tudi milijarder Astor. Njegovo ženo so rešili.

New York, 16. aprila. Število žrtev znaša 1683. Med imenitnimi potniki so tudi trije Amerikanci, ki so najeli najlepše prostore na ladji za 25.000 frankov. Ladja je imela 50.000 ton tovara, kojega vrednost je zelo velika. Kasete draguljev neke ameriške potnice sama je vsebovala vrednost tri milijone frankov. Tudi najzadnja poročila o številu mrtvih in rešenih se ne vjemajo.

New York, 18. aprila. Po zadnjih poročilih je razvideti, da se je veliko več oseb na »Titanicu« potopilo, kakor se je prvotno mislilo. **Utonilo je okoli 3000 oseb, rešilo se je pa le okoli 342.** Prvotna poročila so število rešenih več kot dvakrat previsoko cenila. »Baltic« je rešil 250 ljudi. V New Yorku se odigravajo pretresljivi prizori.

Največja ladja na svetu.

London, 16. aprila. »Titanic« je bila največja ladja na svetu. Dolga je bila 250 metrov, široka 30 metrov in prostora za 5000 potnikov in 900 mož posadke. 37 milijonov je stala gradnja in zelo bogato opremljena oprava. »Titanic« je odplula iz Southampton dne 10. aprila in bi morala dospeti v New York ponoči od ponedeljka, dne 15. aprila, do torka. Nedaleč od Cap Race na južnozahodni obali Neufundlandije je trčil parnik ob lednik.

Tekma za življenje in smrt.

Kapitan ponesrečenega parnika »Titanic«, Smith, je plul na usodni vožnji v kolikor mogoče severni smeri, da bi si skrajšal čimbolj pot. Na nevarnost, ki je grozila od

plavajočih ledenih polj, se ni pazilo. Šlo je za rekord v prekoatlantski plovi in »Titanic« je drvil s polnim parom naprej, Kapitan Smith, ki je bil star 60 let, je preje poveleval parniku »Olympic«. Pod njegovim poveljstvom, seveda samo vsled krivde pilotov, se je zadel svoječasno »Olympic« z angleško križarko »Havke« skupaj. Da bi to popravil, je hotel s prvo vožnjo »Titanica« prekositi vse dosedanje rekorde in zato je plul mimo plavajočih ledenikov z divjo brzino. Kapitana skušajo sicer opravičevati, da štrle ledniki za eno desetino iznad vode in da je devet desetih ledu pod vodo. Toda tudi to bi moralo biti kapitanu znano. O obsegu katastrofe poročajo iz Campertowna preko Londona sledeče: Ko se je izkazal brezuspešen ves trud, da bi se moglo zdržati parnik nad vodo, so spravili potnike v čolne, ki so skušali priti iz bližine potapljanja se ladje, kar se je pa le počasi vršilo, ker so bili ledniki zelo številni. Umakniti pa se je bilo treba, da bi jih ne zasačil vodni vrtnec v onem trenutku, ko se ladja potopi. Zadnje pa se je brzkone tudi zgodilo, kar nam pojasnjuje malo število rešenec. Čolni so mogli komaj prepluti prosta mesta. Vsled tega so se čolni tudi zelo oddaljili drug od drugega. Potniki, ki so morali prebiti celo noč v nezavarovanih čolnih, so mnogo trpeli vsled mraza, ki so ga rajširjali ledniki. Dolžino ledene gore, ki je bila »Titanicu« tako usodna, cenijo na **115 km, širino pa na 60 km.**

Mirno, tiho in veličanstveno plove skozi noč bleščoča ledena stena dalje proti jugu; velikan narave je zmagal nad velikonom, narejenim od človeške roke.

Potopljeni zakladi.

Berolin, 16. aprila. Iz Londona poročajo: Na »Titanicu« je bilo diamantov in draguljev v vrednosti nad 100 milijonov mark. Blago potnikov je bilo vredno tudi več milijonov mark. Vse to počiva na dnu morja. Listi v New Yorku poročajo, da so bili na »Titanicu« milijonarji s sledečim premoženjem: Astor 600 milijonov mark, Bruce 200 milijonov, Widner 200 milijonov, Guggenheim 380 milijonov, Röbling 100 milijonov, Thayer 40 milijonov. Ljudi, ki so imovali le nekaj milijonov, ne štejejo. Vsi ti bogatini so menda rešeni. Iz Halifaxa poročajo: »Titanic« je nepretrgoma dajala znamenja v sili in poročila o svojem položaju. Telegrafist je kazal izredno hladnokrvnost in je bil pri brzjavljenju popolnoma siguran. Njegovi brzjavi so popolnoma sprejemljivi. Kljub temu, da si je svest nevarnega položaja, v katerem se nahaja, ne zapusti svojega mesta.

Zavarovalna vsota.

Bruselj, 16. aprila. Jutranji listi poročajo, da sta bila »Titanic« in blago na njem zavarovana za 58.750.000 frankov.

Velike nesreče na ladjah.

Največje nesreče na ladjah, ki so se dogodile pred potopom »Titanica« v zadnjih desetletjih, so ti-le: 3. sept. 1878 se je potopil angleški parnik Alice s 1000 osebami. 4. julija 1898. francoski parnik Bourgogne s 570 osebami. Dne 6. maja 1902 angleško-indijska ladja Camorta s 739 osebami. Dne 15. junija 1904 novjorški parnik Slocum s 1000 osebami. Dne 1. julija 1904 norveška izseljeniška ladja Norge s 600 osebami. Dne 10. septembra 1905 admirala Togo bojna ladja Mikasa s 599 osebami. Dne 4. avgusta 1906 izseljeniška ladja Sirio s 385 osebami.

Zadnja leta se je zgodilo več nesreč na morju. Francoska bojna ladja Liberté, ki se je potopila dne 24. septembra 1911 v toulonskem pristanišču, je zahtevala okrog 500 žrtev. Nesreča »Titanica« je torej brez primere.

Drug parnik obtičal v ledeni gori.

New York, 18. aprila. Parnik »Earl Gray« brezžičnim potom brzjavilja, da je obtičal pri St. Johnu z 200 pasažirji v ledeni gori in da nujno za pomoč prosi. Na kraj nezgode je odplul parnik »Minto«.

Spomenik

bratoma skadateljema dr. Benjaminu in dr. Gustavu Ipavicu!

Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača, torej z družinimi močmi naprej, to je geslo, ki si ga je stavil pripravljalni

odbor, ki ima zbirati rodoljubne prispevke za nameravani spomenik. Pripravljalni odbor se obrača zato z vljudno prošnjo do vseh slavnih pevskih in bralnih društev, da prirede vsako vsaj po eno veselico s prednašanjem skladb naših slavljencev v prid spomeniku, katerega sta si ta dva velika moža v največji meri zaslužila. Po širini Sloveniji imamo na hvalo narodni probuji na stotine ljudomilih pevskih in vsakovrstnih prosvetnih društev, prosimo torej njih činitelje, naj vsaj vsako društvo naredi kako slavlje v prid blagemu našemu namenu in spomenik vrlima možema, ki živita v pesnih svojih med narodom naprej, se bo dvignil v najkrajšem času. Le malo dobre volje je treba in zgradba bo dograjena.

Slovenski narod je dober narod in se izkaže hvaležnega svojim velikim možem. Odprite torej vsi prijatelji slovenske pesmi in vsa društva svoje dobro srce in storite vsak svoje. Vsi, tudi najmanjši doneski se bodo redno izkazali v vseh slovenskih časopisih. Naj ne manjka noben slovenski rodoljub in nobeno slovensko prosvetno in pevsko društvo med čebelicami, ki zbirajo prispevke za spomenik. Razna društva kakor v Trstu, Ljubljani, Celju, Št. Jurju, Šmarju, Celovcu itd. so priredila koncerte v prid spomeniku in upamo, da z lepimi prebitki. Storiyo naj še vsa ostala društva enako!

Navedena naša slavljenca nista bila samo slovenska skladatelja, bila sta velika rodoljuba in sta s svojo vplivno osebo pripomogla do marsikaterega narodno - gospodarskega napredka. Gustav se je na gospodarskem polju izredno odlikoval in tudi zato žel priznanje in odlikovanje najvišjih krogov. On je bil dosedaj edini Slovenec, ki je bil odlikovan od c. kr. kmetijske družbe štajerske z zlato kolajno, katero si je zaslužil kot izvrsten sadjar in pospeševatelj umnega kmetijstva sploh; cesar sam je odlikoval oba z zlatim zaslužnim križcem s krono in Gustava pozneje še z naslovom cesarski svetnik. Bila sta izborna zdravnik, izvrševala čez pol stoletja svoj poklic, lečila telesne rane, pa tudi duševne rane s svojimi prekrasnimi skladbami. — Povej mi, kje mož več je enakih! Torej Slovenec! Slovensko društvo! Kjer in kjerkoli si, prispevaj, da delo to se izvrši!

Prispevke je pošiljati pripravljalnemu odboru za spomenik bratoma skladateljema dr. Benjaminu in dr. Gustavu Ipavicu v Št. Jurju ob južni železnici. Pripravljalni odbor je tudi založil krasne razglednice s sliko bratov skladateljev in z grobiščem brata Gustava. Naročajo se pri blagajniku pripravljalnega odbora g. Janku Artmanu v Št. Jurju ob južni železnici.

Za pripravljalni odbor:

Franjo Kartin, Jos. Drogenig, Janko Artman, Ant. Sivka, dr. Schwab, dr. Ipavic.

MOJA STARA

izkušnja me uči, da rabim za negovanje kože samo Steckenpferd-lilijno mlečnato milo od tvrdke Bergmann & Co. v Dečinu na L. Kos po 80 h se dobiva povsod.

Društveno gibanje.

Celovec. Vabimo na redni mesečni shod »Slovenskega del. društva v Celovcu«, ki se vrši v soboto, dne 27. aprila 1912 ob 8. uri zvečer v mali dvorani hotela Trabesinger. — Odbor.

Žvabek. Dne 28. aprila se vrši v Žvabeku občni zbor »Živinorejske zadruga« za Žvabek, Suho in okolico ob poltrem popoldne v gostilni pri Klemenu. K obilni udeležbi vabi odbor.

Velikovec. Vabilo k občnemu zboru, ki ga priredi društvo »Lipa« v nedeljo, dne 28. aprila, v »Narodnem domu« točno ob 3. uri popoldne. Na vspredu je poleg navadnega dnevnega reda tudi veseloigra »Pri gospodi«, katero vprizorijo naša dekleta. Ker že dolgo časa nismo imeli nobenega zborovanja, zato vabimo vse člane in prijatelje društva, da se občnega zbora udeležijo kar le mogoče mnogoštevilno. Pride govornik iz Celovca. — Odbor.

Gospodarske stvari.

Kuga na gobcih in na parkljih. Ta kuga se širi po celi Evropi, tudi v Indiji je jako razširjena. Lansko leto v avgustu je bilo na Nemškem 37.737 krajev okuženih, na Holandskem 12.385 krajev, v Belgiji 4079 in na Francoskem 16.027 krajev. Škoda, ki je nastala v teh deželah po tej kugi, se ceni na 370 milijonov frankov. — Bog nas varuj kuge!

Kako se izboljša in ozdravi pokvarjena strd? Zgodi se, da dobi strd, ki se sicer dolgo drži, neprijeten, slab okus, ker je bila shranjena na nepripravnem mestu. Treba je zdrobiti 400 gramov premoga (Holzkohle) in ga z vodo tako temeljito oprati, da je voda čista. Tak izpran premog se pomeša s 3 kg strdi in 6 litri vode, vse se dobro zmeša in se potem pol ure kuha. Potem pa se ta zmes večkrat dobro precedi in strd postane spet rabljiva.

Kako pogasimo ogenj, ako začne obleka na telesu goreti? Ako se komu obleka vname, želi vsakdo na zrak. Ravno to je najbolj napačno. Zrak še podneti ogenj in nadalje ogenj vedno liže kvišku. Zato se mora tak nesrečnež takoj vreči na tla in se pokriti popolnoma s kako suknjo, odejo ali karsibodi. Ako tega nima, naj se valja kar po tleh semintja, da se ogenj zaduši. Zato ga tudi drugi, ki mu hoče pomagati, naj kar na tla spravi in naj ga pokrije, če ne drugače, kar z lastno suknjo. V skrajnem slučaju naj se sam vrže na njega. Obleko je treba potem takoj previdno odstraniti, ampak je ne trgati, temveč rezati od opeklin.

Slovenske občine in slovenska društva! Spominjajte se v svojih proračunih „Slovenske Straže“!

Raznoterosti.

»Zvonove sv. Marka v Benetkah bi rad še enkrat slišal, prej ko umrjem,« tako je dejal sv. oče v Rimu, ko je izvedel, da je novi stolp sv. Marka v Benetkah skoro dovršen. Dne 25. aprila se bo namreč novi stolp blagoslovil in slavnostni odbor v Benetkah je posredoval pri poštne ministru v Rimu, da se bo vatikanska palača telefonično zvezala s stolpom sv. Marka, da bo sv. oče mogel poslušati milo zvonjenje sv. Marka, ki mu je tako ljubo, ko je bival devet let kot patrijarh v Benetkah.

Svetovni jezik. Ido so vpeljali kot neobvezen predmet na dunajski trgovski šoli nadvojvode Rainerja. Pouka se udeležuje 45 učencev z najboljšim uspehom. Dotični dobijo tudi razrede v svoja šolska izpisevala. To dejstvo nam jasno priča, da jezik Ido napreduje in da ga smatrajo že odlični faktorji za koristnega in potrebnega.

Dragoceno priznanje. Pred nedavnim je došlo iz Pariza poročilo o usmrtitvi vojaka Tisseau in Rollet v Le Mansu, ki sta bila obsojena na smrt, ker sta umorila in oropala staro ženo. Sedaj je objavil francoski list »Matin« vsebino pisma, ki je pred svojo smrtjo pisal Benjamin Tisseau svojemu zagovorniku in katero zasluži, da izve njegovo vsebino širša javnost. Tisseau pripoveduje najprej, da je iz poštene družine, da so ga stariši vedno navajali na pot čednostnega življenja in da je vzrok njegove nesreče edinole šola. »V šoli,« je nadaljeval, »so nas učili, da imajo stariši nasproti svojim otrokom le zelo omejeno oblast, da po postavi stariši nimajo pravice, kaznovati otroke, da tatvina na škodo starišev sploh ni tatvina, da zakon ne sme kaznovati take tatvine. Ker sem bil že ponaravi nagnjen k hudobijam, so ti in podobni nauki, ki sem jih slišal v šoli — da morajo biti vsi ljudje enaki in da bogatinov sploh ne sme biti — moje slabe nagone le dražili, in tako sem storil prvi zločin, ki me je spravil v poboljševalnico.« Potem poroča Tisseau, kako ga je hišni red tega zavoda, namesto da bi ga bil poboljšal, le še bolj pokvaril, tako da je storil zločin za zločinom in končno postal morilec, kar mora plačati sedaj z življenjem. »Toda strašni zločin, ki me je iztr-

gal iz človeške družbe,« sklepa konečno, »je imel zame tudi svojo dobro stran, zakaj v zaporu v Lemansu sem našel duhovnika, ki mi je pokazal, kakšno da je v resnici življenje in da ga jaz le nisem prav razumel. Žal, da so bili njegovi dobri nasveti zame prepozni. Želel bi le, da bi bile te vrstice v svarilo mnogim mladim možem, ki se dajo preslepiti od lažljivih in slepilnih idej...« K temu pripomnim le, da so na Francoskem uvedli svobodne šole, po katerih se sline cedijo tudi svobodomislemcem v naši državi.

Kakovost naših tobačnih izdelkov je po zatrdilu tobakarjev vedno slabša. Tako toži nekdo v praški »Union«, kako tobačna uprava na brezobziren način »špara« na račun kadilcev. Tobak se izdaja v večjih zavitkih, da se prihrani papir in delavne sile; v male in velike zavitke se devlje manj tobaka, zato se tobak posuši in zdrobi v prah. Portorike in kratke cigare so v sredi napolnjene s tobačnim prahom namesto z listi, zato nikoli ne »vlečejo«. Viržinke sploh ni mogoče kaditi, ker ima za vlogo samo žile tobačnih listov. Da so tobačni izdelki tako slabi, je pa drugi vzrok še ta, da gre najboljši ogrski tobak na Nemško, od tam pa k nam nemški tobak, ki je neprimerno slabši od ogrskega. Ta tobak nam Nemčija vriva nekako tako, kakor svojim zamorcem v Afriki ponošene uniforme, stare puške, sablje in drugo nerabno ropotijo.

Milijonarjevi čevlji. Te dni se je v New Yorku zopet gnetlo na tisoče otrok okoli hiše senatorja Sullivan, da prisostvuje razdelitvi čevljev in nogavic, ki jih Sullivan vsako leto deli v spomin na svojo žalostno mladost. Danes v Združenih državah ugledni, večmilijonski bogataš Sullivan je bil pred 50. leti uboga, zapuščena sirota, ki je blodil po new-yorških ulicah in se moral ostro boriti za vsakdanji kruh. V marsikateri mrzli noči je moral takrat bos hoditi po cestah New Yorka in ni vedel, kam bi položil svojo glavo. In v onem času se je zaobljubil, da postane dobrotnik človeštva, ako bi se mu kdaj godilo dobro. Imel je uspehe pri svojem delu in vsakokrat, kadar mu je kaj preostajalo, je šel in kupil ubogim otrokom čevlje. Svoje obljube se je držal celo svoje življenje. Sedaj pa, ko šteje njegovo premoženje milijone, povabi vsako leto vse uboge in potrebne v svojo hišo in oni dan, na katerega obdaruje pettisoč ubogih otrok s čevlji in nogavicami, je zanj najsrečnejši in najlepši.

Električno kurjeni telovniki. Iz Berolina poročajo, da je bilo izdelarjev za Zeppelinovo družbo več telovnikov, ki grejejo v zvezi z električnim tokom nosilca in ki so izborna nadomestilo za težko kožuho, kakršno so morali doslej rabiti zrakoplovci v višjih mrzlih zračnih plasteh.

O ogromnem parniku »Imperator« družbe »Hamburg — Americanlinie«, ki je bil izdelan v ladjedelnici »Vulkan« v Hamburgu, poročajo, da ga bodo spustili sredi maja v morje in da bo krstu novega ogromnega parnika prisostvoval sam nemški cesar.

Aretacija železniškega tatu. Iz Prage poročajo: Pred nekaj dnevi je bil v železniškem vlaku ukraden potniku Fuchsu kovčeg, v katerem je bilo za 10.000 K dragocenosti. 29. marca pa so aretirali v Pragi na državnem kolodvoru krojača Cesala v trenotku, ko je prišel po kovčeg, ki ga je depoziral v garderobi.

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Miru“!

Zahvala.

Prisrčna hvala za iskreno sožalje!
Marija Sket.

V Celovcu, dne 15. aprila 1912.

Akad. tehn. društvo »Triglav« v Gradcu naznanja žalostno vest, da je gospod

dr. Jakob Sket

profesor v pok. in vladni svetnik

njegov ustanovnik in starejšina, dne 11. aprila 1912 umrl.

Gradec, dne 12. aprila 1912.

Pharm. Janko Koritzky
t. č. tajnik.

Iur. Franc Hrašovec
t. č. predsednik.

Tržne cene v Celovcu

dne 11. malega travna 1912 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litr. (biren)		
	od		do		K	v	
	K	v	K	v			
Pšenica	—	—	—	—	—	—	
Rž	20	53	22	15	12	47	
Ječmen	—	—	—	—	—	—	
Ajda	—	—	—	—	—	—	
Oves	20	50	23	6	7	82	
Proso	—	—	—	—	—	—	
Pšeno	—	—	32	16	16	—	
Turščica	—	—	—	—	—	—	
Leča	—	—	—	—	—	—	
Fižola rdeča	—	—	—	—	—	—	
Repica (krompir)	8	—	8	80	3	60	
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—	
Seno, sladko	6	—	7	50	—	—	
„ kisló	4	—	6	—	—	—	
Sláma	2	60	4	50	—	—	
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—	—	—	
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—	
Mleko, 1 liter	—	24	—	28	—	—	
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—	
Maslo (goveje) . . . 1 kg	2	80	3	20	—	—	
Sur.maslo (putar), 1 „	2	80	3	60	—	—	
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	20	2	30	—	—	
„ sur. 1 „	2	10	2	20	—	—	
Svinjska mast . . . 1 „	2	20	2	40	—	—	
Jajca, 1 par	—	12	—	26	—	—	
Piščeta, 1 par	2	80	3	60	—	—	
Race	—	—	—	—	—	—	
Kopuni, 1 par	—	—	—	—	—	—	
30 cm drva, trda, 1 m ² .	3	—	3	60	—	—	
30 „ „ mehka, 1 „	2	60	3	—	—	—	
Živina	Počrez	100 kilogr.				Prignalo	Prodalo
		živa		zaklana			
		od	do	od	do		
v kronah							
Konji	—	—	—	—	—	—	
Biki	—	—	—	—	—	—	
Voli, pitani	560	600	94	—	6	4	
„ za vožnjo	380	526	—	—	22	14	
Junci	330	410	90	—	16	10	
Krave	280	650	86	—	48	22	
Telice	320	—	—	—	1	1	
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—	
Praseta, plemena	18	56	—	—	342	280	
Ovce	—	—	—	—	—	—	

Manjše posestvo

v Vernbergu ob državni cesti med Beljakom in Vrbo je naprodaj. Čedna hiša, lepa lega, velik ograjen sadni vrt, travnik in vse polje okoli hiše, gozda zadosti. Oglasila na **Tomaž Dollinger, št. Martin 99,** pošta Beljak.

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Življenje svetnikov in svetnic božjih.

Spisala dr. J. Rogač in M. Torkar.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 8.—, za družnike K 6.—, po pošti franko K 1.— več. — V dva dela trdo vez. z usnjatim hrbtom K 12.—, za družnike K 8.80, po pošti franko K 1.— več.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

4 1/2 %

uraduje

pričenši od Velike noči 1912 vsak dan.

4 1/2 %

Uradne ure: V četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in od 1/2. do 4. ure popoldne, druge dni pa od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar! Ugodna posojila posestnikom!

Loterijske številke.

Praga, 10. aprila: 52 64 45 85 66

Dunaj, 13. aprila: 48 66 51 61 32

Gradec, 13. aprila: 28 77 52 42 4

Posojilnica v Hodišah

vabi na svoj

9. občni zbor

ki se vrši

v nedeljo dne 28. aprila 1912 ob pol 3. uri pop. pri Kramarju v Hodišah.

Spored:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1911.
3. Volitev odbora.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Izprememba pravil.
6. Poučen gospodarski govor.

Odbor.

1 milijon

sadnih drevesc

jablane po 100 kosov od K 25.— naprej, hruške, orehi, breskve, pravi kostanji, češnje, češplje, marelice itd. en kos od 1 K naprej. 200.000 kosov zelo lepih drevesc za olepšanje in drevorede, en kos od 60 vinarjev naprej. — 2 milijona različnega grmljca za olepšanje, 100 kosov K 15.—, 20 milijonov akacij in gladijskih rastlin, 1000 kosov od K 12.— do K 70.—, 15 milijonov gozdnih drevesc: smreke, bori hrasti itd. 1000 kosov od K 3.— do K 20.—, Pasemska perutnina in jajca za valjenje v 20 priznanih pasmah, tako tudi lovski in lepotni fazani in njih jajca za valjenje. — Na zahtevo ilustriran cenik brezplačno. Grof Žiga Batthyányjevo grajščinsko oskrbništvo Csendlak pri Radgoni.

Skrbljiva mamica

ne odlaša dolgo pri kašljanju otrok in poda takoj zdravniško priporočeno, po iznenadljivo hitrem uspehu znano sredstvo

Thymomel Scillae.

Izvolite vprašati svojega zdravnika.

Steklenica K 2.20. Po pošti franko proti predplačilu K 2.90. Tri steklenice po pošti franko proti predplačilu K 7.—. Deset steklenic po pošti franko proti predplačilu K 20.—.

Izdelovatelj in glavna zaloga

lekarna B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj,

PRAGA-III., ogel Nerudove ulice št. 203.

Pozor na ime izdelka, izdelovatelja in varstveno znamko!

Dobiva se v večini lekarn, v Celovcu »Pri angelu«, Pavel Hauser, Viktor Hauser, H. Gutt.

Dva učenca

z dobro šolsko naobrazbo, zmožna slovenskega in nemškega jezika, se takoj sprejmeta v trgovino z mešanim blagom Vid Mory v Pliberku.

Edino izborna nakupna priložnost za trgovce in krošnjarje!

Pošilja se tudi zasebnikom.

40 do 50 metrov ostankov za 16 K.

Francoski cefir za obleko, bluze in srajce.

Pisana posteljna oprava v modernih barvah prima-kakovosti.

Oksford trpežne kakovosti za moške srajce.

Modrotisk za predpasnike in obleko za dom.

Belo platno za telesno in posteljno perilo.

Dolgost ostankov 6 do 15 m. Ostanki so zajamčeno pralni in brezpoprešni.

Razpošilja se po povzetju in za neugajajoče takoj povrne denar.

S. Stein, tkalnica, Nachod na Češkem.

Hranilnica in posojilnica v Sinčivesi

registrovana zadruga z neomejeno zavezo vabi na

redni občni zbor

ki se vrši

na tretjo nedeljo po Veliki noči, dne 28. aprila 1912 ob 9. uri dopoldne v posojilnični hiši v Dobrlivasi.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in rač. pregledovalcev.
2. Odobrenje računskega zaključka.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelstva in rač. pregledovalcev.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Izprememba pravil.
7. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vljudno vabi

odbor.

SUKNO

in modno blago za gospode in gospe priporočljivo zna

hiša
PROKOP SKORKOVSKÝ, IN. SIN v Humpolcu na Češkem. Vzorci na zahtevo franko. Zelo zmerne cene. Ne željo dam tukaj izgotoviti gosposke obleke.

CEFIRE

Učenca za tkalsko obrt sprejme takoj P. Lužnik v št. Lipšu, pošta Dobrlavas, Koroško. Ugodni sprejemni pogoji. Dela se z vodno silo na stroj.

Volneno

blago za ženske in sukno za moške obleke, zadnje mode, razpošilja najceneje Jugoslovanska razpošiljalna R. Stermecki v Celju št. 308. Vzorci na zahtevo poštne prosto.

Večje posestvo se proda zaradi družinskih razmer. Pismena oglasila sprejema Mina Kulterer, Male Benetke, pošta Grabštanj pri Celovcu.

Friderik Kocher

pasar in izdelovatelj cerkvenega orodja in posode Beljak, Leiningengasse št. 16

se priporoča prečastiti duhovščini za vsa v to stroko spadajoča dela, kakor: kelihe, monštrance, svečnike, posode za sveto olje, popraviljanje cerkvenega orodja kakor posrebenje in pozlačenje :: galvanično in v ognju. ::

Za dobro in solidno delo se jamči.

Občutili ste

precejšnje olajšavo pri revmatičnih bolečinah, skrnini, nevralgiji ali pri ozeblinah, ako ste uporabili zdravniško priporočeni izdelek, imenovan

Contrheuman.

Lajša in pomiruje bolečine, izsesava oteklino na členih, pospešuje njih gibčnost in odstranjuje neprijetno boleče srbenje.

Poprašajte pri svojem zdravniku.

Izdelovatelj in glavna zaloga B. FRAGNER, lekarna, c. kr. dvorni zalagatelj,

PRAGA-III., vogel Nerudove ulice št. 203. 1 škatlica 1 krono.

Proti predplačilu K 1.50 dobi se 1 škatlico } franko
" " " 5.— " " 5 škatlic }
" " " 9.— " " 10 " }

Pozor na ime izdelka, izdelovatelja in varstveno znamko!

Dobiva se v vseh lekarnah, v Celovcu: »Pri angelu«, Pavel Hauser, Vikt. Hauser, H. Gutt.

VŽIGALICE
družbe sv. Cirila in Metoda,
Zaloga pri Jv. Perdanu v Ljubljani.

**MAL POLOŽI DAR
DOMU NA ALTAR!**

Te vžigalice
so v prid družbi sv. Cirila in Metoda
v LJUBLJANI

Zahtevajte in kupujte pri vseh trgovcih slovenske
Ciril in Metodove vžigalice
ki so priznane najboljše.

VŽIGALICE
družbe sv. Cirila in Metoda,
Zaloga pri Jv. Perdanu v Ljubljani.

**MAL POLOŽI DAR
DOMU NA ALTAR!**

Te vžigalice
so v prid družbi sv. Cirila in Metoda
v LJUBLJANI

Glavna zaloga pri tvrdki Ivan Perdan v Ljubljani.

45.000 cepljenih trt

več vrst: silvanec zeleni, muškat silvanec, traminec, žlahtnina bela in rdeča, rulandec, izabela, laški rizling mešane vrste in še več drugih. Cena za 100 kom. od 11 do 15 kron. Pošiljam od 25 kom. :- naprej. — Imam tudi :-

razna vina

bela in rdeča. Cena po dogovoru.

Josip Cotič

vinogradnik in trtničar v Vrhpolju
pošta Vipava, Kranjsko.

Bolečino olajšati,

vnetje in ponesnaženje rane se lahko prepreči samo z antiseptično vplivajočim obvezilnim sredstvom.

Že 40 let se je izkazalo mečilno vlačno mazilo, takozvano praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za obvezo vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pušica stane 70 v. Proti preplačilu K 3-16 se pošljejo štiri pušice, za K 7— pa 10 pušic poštine prosto na vsako postajo avstro-ogr. monarhije.

Pozor na ime izdelka ter izdelovatelja, ceno in varstveno znamko. Pristno le po 70 vin.

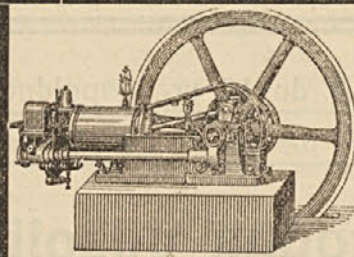

Glavna zaloga:

B. FRAGNER, C. in kr. dvorni dobavitelj
lekarna „Pri črnem orlu“

Praga, Mala strana, vogal Nerudove ulice št. 203.

Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogrske, v Celovcu »Pri angelu«, P. Hauser, H. Gutt, Vikt. Hauser.

Vsak strokovnjak
Vam pove, da so

orig. Otmar-motor
stabilen ali nepremaklj. in
poljedelski stroji
iz tovarne

C. Prosch, Celovec,

imejtelja brata inženirja Prosch, najboljši in
najzanesljivejši v obratu.

Zahtevajte specialne kataloge in obiske inženirja!

V najem se da
tako

dobrodoča **TRGOVINA**
s 3000 do 3500 K prometa na mesec z ravno
tako dobrodočo

GOSTILNO

v trgu Grebinj na Koroškem. Zraven je tudi
nekaj posestva, nova hiša za stanovalce,
naravnost izvrstne kleti in moderni hlevi.

Zglasila sprejema: »Hranilnica in posojilnica v Velikovcu«.

Posestvo

z novo hišo in obokanim novim hlevom, pet minut od postaje Grabštajn in 14 minut z vlakom od Celovca, v slovenskem kraju, obsega okoli 20 oralov zemlje (ki obstoji iz najboljših, tik železnice ležečih njiv, travnikov in gozda), se takoj za 17.500 K prodaja z nasejanim žitom vred in tudi več zraven spadajočih premičnin. Denarja je treba samo okoli 10.000 kron, drugo more na posestvu ostati. (Pripravno tudi za vpokojence.) To posestvo je bilo sodnijsko cenjeno na okoli 23.000 kron. — Vprašanja s priloženo znamko sprejema posestnik Anton Renko, trgovec v Celovcu.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporočila

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig,

družba z omej. zavazo v Borovljah na Koroškem.

Ceniki brezplačno in poštine prosto.

Hotel Trabesinger v Celovcu

Velikovaška cesta št. 5

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in pozimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo poceni.

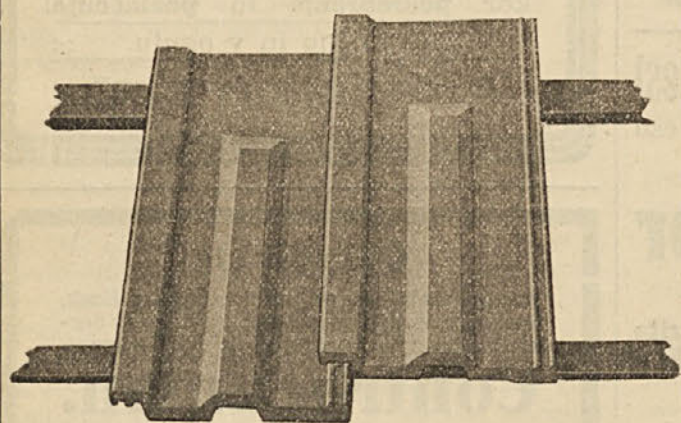
Veliko dvorišče za vozove in trije hlevi za konje.

Za zabavo služi kegljišče, pozimi zakurjeno.

Poleti sedi na senčnatem vrtu.

V tem hotelu najdeš vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno ob sredah zvečer.

Velike dvorane za shode in veselice.

Spretni zastopniki se iščejo.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov

ponudi v vsaki poljubni množini patentirani dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom »sistem Marzola«.

Brez odprtih navzgor! — Streha popolnoma varna pred nevihtami! Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti!

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 8.000.000.

Rezervni fond čez K 800.000.

Denarne vloge obrestujemo po **4 1/2 0/0** od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predvzjeme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicje. Eskompt in incasso menic Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spletju, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Turške srečke Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8.— za komad. Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.